

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő Wagner László dr. Selmebánya. Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca	Kiadó és laptulajdonos: Nádossy Ferenc Zólyom. (Telefon szám. 11.)	Hirdetési díjak milliméter árszabás szerint. Nyitlatter sora 40 fillér. Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Selmebányán:	Vidéken:			
Egész évre 8K — f.	Egész évre 9K — f.			
Félévre 4K — f.	Félévre 4K 50f.			
Negyedévre 2K — f.	Negyedévre 2K 30f.			

Megjelenik minden csütörtökön.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Megint gyenge közepes termés.

Péter Pál napja óta szerte az országban folynak már az aratási munkák és gazda- és munkás megkettőzött szorgalommal fáradoznak, hogy minél hamarabb betakarítsák az áldást, amit adott a jó Isten.

Sajnos, derüs meglegedett arcot ismét keveset látunk. Az ideai termés sem ütött be. A tavasszal a legszebb reményekkel eltelve nézett egész Magyarország az aratás elé, szépen fejlődtek az őszi és a tavasziak is. Hivatalos szakértők is, sőt maga a földmívelésügyi miniszterium is az ő jelentéseiben azt jósolta az örvendező világnak, hogy jó termés várható. Jött aztán a száraz, tropikus hőségével a május és elperzselte a reménységet. Ilyen forró májusra még alig emlékeznek nálunk. Eső is roppant gyéren volt ebben a terményekre nézve oly fontos hónapban és így minden forró, napsugaras nap százazreket és milliókat égett el a termő magyar föld kincseiből. Juniusban jöttek aztán zivataros esők, több is a keleténél és amit a hőség megkimélt, azon pusztított a sok nedvesség. Rohamosan romlott a termés

mindenfelé, úgy, hogy most, a mikor szerte az országban aratnak, kézzel foghatóan látja mindenki, hogy a termés felényire sem olyan jó, mint a milyennek várták.

Némely vidéken valamivel jobb, másutt meg valamivel rosszabb a termés, mint tavaly volt, pedig azt tudja mindenki, hogy tavaly rossz esztendeje volt a magyar termőföldnek. A miből következik, hogy az 1908-ik év sem kecsegteti jobbal a magyar gazdaközönseget, mint a tavalyi esztendő. De azért ne ragadjon el bennünket a pesszimizmus. Ha mennyiségileg nem is nagyobb az ideai termés átlaga a tavalyinál, minőségére mindenképpen fölötte áll és így remélhető, hogy ezen a réven mégis néhány millió koronával nagyobb bevétele lesz a magyar gazdaközönségnek.

Az aratási munkálatoknak is kedvez az időjárás s ez is sokat ér. De még nagyobb jelentősége van annak, hogy szerte az országban békésen folyik az aratási munka. Sehol nincsen sztrájk, sehol nem keztek a munkások bérmozgalmat, a szocialista urak úgy látszik, nyári szünetet tartanak és fürdőznek. Most látszik meg, milyen jó hatással volt Andrassy Gyula gróf belügyminiszter fellépése a munkás és munka-

adó között elégedetlenséget szító szakszervezetekkel szemben. A földmunkás szakszervezetek egy jelentékeny részét, azokat a melyek a törvény ellen vétettek és az alapszabályokat nem tartották be, a belügyminiszter feloszlatta vagy felfüggesztette és ez a szigorú példaadás üdvös hatással volt a többi szakszervezetekre, mert ezek most nem mernek izgatni és aránylag elég eszedesen viselkednek. A miniszter mind enütt szigoruan de igazságosan jár el és ennek köszönhető, hogy most rend van az országban a munkáskérdés tekintetében.

Másik kedvező körülmény az, hogy a buzának és a többi gabonaneműnek elég magas ára van. Reméljük, hogy a kormány, mely eddig is annyi jelét adta annak, hogy minden lehetőséget elkövet a mezőgazdaság érdekeinek előmozdítására, lehetetlenné fogja tenni az olyan börszemanóvereket, amelyek a gabonaárakat természetellenesen lenyomják vagy felszofolják. És így nem lesz kitéve a magyar gazda annak a szomorú eshetőségnek, hogy amit jég, szárazság és eső meghagyott neki, azt elvigye a pesti börszpekuláns.

Csak a fogyasztó közönség nem találja meg a maga számadását ennél a gyenge, közepes termésnél. Megint nin-

Kiért a szívem . . .

Kiért a szívem vágyva dobban,
Hogy ne is sejtsék, úgy titokban,
A magányt kiért most keresem;
Óh boldogiton a szerelem!

Szeress Te mást, én félreállok
Az életben nincsenek álmok
S a Valóság úr csak mindenben . . .
Én nem vagyok még — semmisen.

Ne haragudj rám, hogy hozzátok,
Olyan elvétve, néha járok.
Ha tudnád, hogy szállnék szárnyakon,
A jó szived fájna csak nagyon.

Te vagy szülőid szemefénye,
Kit úgy neveltek óva, féltve.
Óh, hogy lenne hozzád így jogom? . . .
Nem, nem! . . . Én titkon hordozom.

Nem tudod meg azt Te sem, édes,
Hogy van egy álmom, balga, fényes,

Mely végigkísér az életem . . .
S egy álmom elég lesz énnekem! . . .

Benkóczy József.

Grófné kabátja.

(Mese.)

Ebéd után, félig elszítt szivarral a kezemben, lehevertem a pamlagra kicsit pihenni. Szemem önkénytelenül lecsukódott; ugyanakkor éreztem, hogy a feleségem az ő áldott rózsaujjával lassan kivette kezemből a szivart, s csöndesen, hogy föl ne riasszon, rátette a hamutartóra.

Ebben a pillanatban ösmerős hang ütötte meg a fületem.

— Kedves úr, ösmered-e a csillogó kabát történetét?

Törpém szólott, a nagyszakállú, aki álmaim küszöbén szokott fülem tövére könyökölve, mellém kuporodni, hogy behizelgő szavával csodálatos meséket suttagjon nekem. Ráfeleltem, csak úgy, magamban, hogy nem ismerem biz' a fehér kö-

tött kabátot, — motyogtam gondolatomban — ösmerek néhányat; többek közt Zsuzsának is van, meg Margitnak, a kis hugomnak; de a története, ha úgy van, valamennyinek rejtély előttem.

Törpém megborzolta (mert ezt behunyt szemmel is láttam) mese szálakból való hosszú-hosszú, fehér szakállát és így folytatta:

— No, ha nem ismered, kedves úr akkor ide hallgass rám, majd elmondom neked:

Szól, s mialatt én behunyt szemmel feküdtem a pamlagon, mintha aludnám, hallgattam a nagyszakállú törpe elbeszélését amint következik.

Élt X. városban, egy szegény, de nagyon jóra való fiatal özvegyasszony, aki abból éldegélt, hogy mindenféle csinos kötésmunkát készített a városbeli kereskedőnek. Reggeltől estig kötögetett szorgalmasan Márta — ez volt a szegény özvegynek a neve — s amikor hébe-hóba egy-egy percre letette kezéből a kötőtűt, tekintete boldogan pihent meg a két esztendő kis Mártán, aki csöndes gügyögéssel

esen kilátás arra, hogy az élelmiszerek ára aratás után lényegesen csökkenjen. A drágaság megmarad, hacsak külföldi kedvező konjunkturák mérsékelőleg nem fognak hatni az árakra. Legszomorubb az, hogy a hus magas ára is megmarad, miután takarmány dolgában a legsilányabb ennek a mezőgazdasági esztendőnek az eredménye.

Magyar érzés.

Nagy nemzetek sajátsága, hogy nyelvükhöz, szokásaikhoz, intézményeikhez, hagyományaikhoz határtalan fanatizmussal ragaszkodnak. Minden egyes cselekedetük, minden ténykedésük kifejezi azt a határtalan rajongást, a mellyel nemzetükhöz, nyelvükhöz való ragaszkodásukat dokumentálni akarják. Külföldön ezt az érzést sovinizmusnak nevezik. Senki azon meg nem ütődik, senki abban valami különöset, valami műveletlenséget, vagy elfogultságot nem lát; sőt éppen a hazafiság kifejezésére tekintik ezt a legalkalmasabbnak.

A nagy nemzetek soraiban, a németek, angolok, franciák, olaszok között — s talán éppen a legműveltebb nemzetnél: a franciánál — találjuk ezt az érzést a leginkább kifejlődve — és soha senkinek se fog eszébe jutni emiatt a nagy francia nemzetet barbarizmussal megvádolni.

És mit tapasztalunk itt minálunk? Nálunk, magyaroknál, akik a sorstól már amúgy is fojtva vagyunk azzal, hogy teljesen idegen, poliglott nemzetektől, de még nemzetiségektől is vagyunk körülvéve, akik az évszázadok küzdelmeiben, melyekkel a kereszténység uralmát igyekeztünk megvédeni török tatár ellen, száz sebből vérezve, csak nagyon kis mértékben tarthattunk lépést a többi nemzetek szaporaságával, minálunk ha törvény útján, vagy társadalmi téren a magyarság, a magyar érzés védelmére kelünk, azonnal a barbarizmus, a műveletlenség vádjával sujtatunk, — csu-

pán csak azézt, mert fejlődésünkre, továbblételünkre veszélyes áramlatoktól akarjuk megvédeni szépségében páratlan, de szegényen egyedülálló nyelvünket s ezzel nemzeti sajátosságainkat.

Szinte szégyen kimondani: Magyarországon a sovinizmus tilos. Németországban, ahol ötvennégy millió egységes német nyelvű állampolgár áll ott a nemzeti nyelv és kultúra érdekei mellett, ott ugy van és meg volt engedve, hogy Elzász-Lotharingiában, melyet a franciáktól hódított el s melynek lakói tisztán francia nyelvűek, — hogy Porosz-Lengyelországban, melynek lakói tisztán lengyel ajku állampolgárok, a kötelező németnyelvű oktatás ellen egy szó, egy ellenvetés ne emelkedjék.

Minálunk, a magyar nemzet földjén, azon a területen, amelyet őseink vérök hullatásával szereztek s évszázadokon át védelmezték török, tatár, német ellen, annyira visszatetsző a másutt uralkodó sovinizmus, hogy a világsajtó nyomban a nemzetiségek pártjára áll, amint a magyar állampolgár szent jogait érvényesíteni kívánjuk. Azoknak a nemzetiségeknek pártjára áll a megtévesztett világsajtó, amelyet részben litokban csempészték magukat a magyar nemzet által oltalmazott területre, részben az uralkodók különös jóvoltából nyertek otthont, polgárságot, jólétet országunkban.

Pedig a történelem tanít arra, hogy csupán az a nemzet, az az ország képes megküzdeni úgy politikailag, mint gazdaságilag többi versenytársaival, a melynél az egységes nyelv mellett az egységes nemzeti akarat érvényesül. A poliglott országok sorsa az elmulás, beolvadás, megsemmisülés.

Ezért hirdetjük s tanusítanunk kell minden rendelkezésre álló eszközével a nemzet erejének és hatalmának azt, hogy a magyar hazafias érzés — a magyar sovinizmus terjesztése minden magyar állampolgárnak első és legszentebb kötelessége.

És itt, ebben az országban még a különböző más anyanyelvűeknek is teljesen egyetértő testvérünknek kell lennie; s nem szabad megtünnünk ezen érzelmi egység ellen törekedőket abban az országban, amely a magyar nemzeté, mert mi szereztük, mi tartjuk fenn s védelmezzük ezer veszély ellen.

Nincs szükségünk és okunk tehát arra, hogy kiméljük, — ha ugyan kimélet az, amiből rájuk is kár háramlik — az idegen ajkuak nemzet ellenes törekvéseit, érzéseit. Magyar tanítás, oktatás, magyar nyelv mindenütt, a hova a magyar állam hatalma kiterjed. Az erős nemzeti érzést bele kell oltanunk ifjúságunk szívébe, hogy az ottan kiirthatatlanul gyökeret verjen. Elüzni, elkergetni mindenkit és mindent, aki és ami ennek a törekvésnek ellent mer szegülni.

A szocializmus leghatalmasabb fegyvere ma már a bojkot. Bojkottal kell kivégezni nekünk is mindent, ami a magyarság, a magyar érzés ellensége.

Ha a nagy nemzeteknél a sovinizmus erény, mely dicséretet, méltánylást érdemel, az nálunk magyaroknál se lehet bűn, se barbárság, sem semmi egyéb, amikkel ellenségeink és rosszakaróink, hogy megfélemlítsenek, megrágalmazni szoktak.

Magyar érzésünkkel ne vonuljunk szégyenkezve félre, hanem igenis tüntessünk velük mindig, minden alkalommal, amikor csak módunkban van, hogy hasznára lehessünk velük a magyarságnak, hazánknak.

Remenyik Károly temetése.

Az egész város szíve ott volt a szomorú bevonuláson. *Remenyik* Károly érkezett. A kedves halott.

Talán senki sem tudja úgy átgondolni iszonyu tragédiáját, mint a bányász ember. A hitves észbontóbb gyászt érezhet, a gyermek szörnyűbb veszteség alatt állhat ön-

játszogatott előtte toldott-foldott kócbubájával, az alacsony faszámolyon.

Ez az aranyhajú gyermek volt az özvegynek minden öröme. Anyai szívének egész rajongásával csüngött rajta, aggódó reménykedéssel leste úgyszólván napról-napra, miként fejlődik, gyarapszik, nő szemlátomást a csöpp teremtés.

A jó Isten azonban úgy látszik, némelykor megfelejtkezik az ő bányáiról, és egy-egy pillanatra leveszi róluk oltalmazó kezét. És a gonosz, amely mindig körülötünk ólálkodik, és éppen csak ezekre az őrizetlen pillanatokra vár, ilyenkor ujjongva csap le, mint a saskeselyű az elhagyatott bányára, hogy magával ragadja a szerencsétlenségbe, vagy ami talán nem is a legborzalmasabb, a megsemmisülésbe.

Szegény kis Márta túlságosan gyermek volt ahoz, hogy vigyázhatott volna magára; édes anyjának pedig éppen akkor a városba volt dolga a kereskedő üzletében, s így történhetett meg az ő távollétében, az a szerencsétlenség, hogy a csöpp kis Márta gyöngye vállacsájáról a jó Isten levette egy pillanatra a kezét, s a gyermek könnyű ruhácskája ebben az óvatlan pil-

lanatban meggyuladt egy gyufás skatulyától, amellyel az ártatlan apróság játszadozott, s amelyet a mindig leselkedő Gonosz épp akkor lángra lobbantott.

A kis Márta a tűz láttára rémült sirással futkosni kezdett a szobában:

— Mama! Mama!

A mama azonban nem volt sehol. A szobában nem volt senki sem. A futkosással csapott légáramlatban pedig a ruhácska még nagyobb tüzet fogott, s mire az anyja félóra múltán hazaérkezett szegény kis Márta már ott feküdt összeégve holtan a küszöbön . . .

. . . Szép temetés volt. Hét angyal vitte a koporsót fel a menyországba; hatan emelték, a hetedik pedig fölötte szállott, fel a magasba, túl a fellegeken. Hanem az özvegyasszonynak ettől a naptól fogva különös, csillogó gyöngyszemek peregtek le az arcán, a szeméből. Csillogó, sós ízű, gyöngyszemek, amelyek ráhullottak a munkájára, amit kötögetett, és csodálatos, ragyogó fátyolként rakódtak le reá. És ettől az ezüstös fényben sziporkázó mesebeli fátyoltól a fehér, kötött kabát, amelyen a gyászborult anya akkoriban dolgozott,

olyan gyönyörű ruhadarabbá varázslódott, hogy a kereskedő, amikor Márta elvitte neki a kabátot, ámulatában összecepta a kezét:

— Jó asszony, miből kötötte maga ezt a kabátot?

— A könnyeimből, — felelte lehorgaszott fővel Márta és zokogva tette zsebébe a néhány koronát, amit a kereskedőtől kapott a munkájáért.

A csillogó fehér kötött kabátot — mivel éppen ősz volt — mindjárt kitétték a kirakatba. Természetesen igen sok bámulója akadt, és mindenki — már tudniillik az asszonyok közül — meg akarta venni a csodálatos ruhadarabot. A kereskedő azonban oly nagyra szabta a kabát árát, hogy még azok sem vehették meg, akik — már csupán hiúságból is — tízszeres, sőt húszszoros pénzt ígértek érte. Nem; a kereskedő merész üzleti okoskodással százszorosára emelte fel a kabát árát, vagyis huszonnyolc korona helyett kétezernyolcszáz koronára. Uramfia, ennyi tengerpénzt a szerény vidéki városban még úri dáma sem mert volna kiadni egy kötött kabátért.

tudatlanul is, de az analóg önbíráskodás veszedelmének gondolata már egészen a bányász emberé. A szív, a meghökkenő ész egyaránt keresi az igazságot, honnan az ilyen rettentő vég kikövetkezhett. Nem találja. Megnyugtathatatlan felháborodásában azon kételkedik, elég-e, ha bosszuért az egekbe kiált . . . Hagyjuk csak. A veszteség, mely felett a gyászolókkal egyformán vérző szívvel siránkozunk, minden oldalról megvilágítva mérhetetlen. Bejuttatott bennünket a lehetetlenségek határai közé, ahol éppen az a kínos, hogy hiába akarjuk pótolni, — nem lehet.

A poklok felvonulása el fog következni, mert kapui erőt vesznek lassankint a gyilkos cinizmusán. S ha ennek a jajgatása egyszer elkezdődött, akkor fájni fog neki az a lövés. Fájni fog enyhíthetetlenül s benne lesz kínjaiban az az ezerkaru fájdalom is, mely mindnyájunk szívét szorongatja, s melynek oka Remenyik Károly siralmas elmulása volt.

A föld is fog igazságot szolgáltatni, de enyhülést csak az idő, a hit s az a remény ad, hogy Remenyik Károly munkásságának gyermeke karjai meghozzák a folytatását.

Tudósítónk ezt írja:

Elszorul a szívünk, könnybe lábad a szemünk, mikor arra a rettenetes hírre gondolunk, melyet a magyar sajtó is közölt s melyről e helyütt megemlékezni a legszomorubb hírlapírói kötelesség számunkra, amit valaha teljesítettünk. De teljesítenünk kell, mert a megrendítő eset nemcsak egy általános tisztelt úri családot ért, nemcsak a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulatot borította mérhetlen gyászba, de a város egész közönségét, minden lakóját kivétel nélkül mélyszéges, igaz részvétellel töltötte el. *Remenyik* Károlyt a salgótarjáni kőszénbánya r. t. bányaigazgató helyettesét, Herrmann Emil főbányatanácsos vejét

a nyitramegyei Handlován egy elvetemült munkás *Kracun* János meglötte. Szinte megdöbbenünk a hírre, hogy egy munkás, aki pedig iskolában művelődött, ily könnyen átlibbent a társadalom erős hálójának „erkölcsi“ nevü kockáján és minden különösebb lelkifurdalás nélkül bele tudta illeszteni mindennapi tetteinek keretébe a gyilkolást. Hát a társadalmi kényszer, emberi tekintet, a következmények megfontolása még halvány sejtelem gyanánt sem furakodott elhatározása és tette közé? Ugy látszik, hogy nem! Legalább is *Kracun* Jánosnál az agynak azon részén, melyek az erkölcsi megfontolásokat végzik már kezdettől fogva elvesztették termőképességüket a jót illetőleg, helyükön nulla maradt, az az funkciójuk sohasem idézhető elő. Egy semleges darab volt tehát az agy, melyről gazdája nem is tudott talán. És mivel erről a nulláktól tündöklő helyről ugyancsak nulla összekötők voltak az egyéb részeivel is, ezért minden erkölcsi tartalma benyomás üres helyre talált. Így történhetett meg csupán a végzetes dolog, mely oly mély gyászba borított egy özvegyet és árvát, akik zokogva vettek körül egy holttestet.

* * *

Szombaton délután vitték ki az örök nyugalom helyére Remenyik Károlyt. A temetésen ott volt az egész város. Az Erzsébet teret, honnan a menet elindult teljesen ellepte a gyászoló közönség fekete ruhás serege. Kivonult a bányászzenekar, égő kahanycékkal száz bányamunkás, fekete zászló alatt a főiskolai ifjúság. A koszorúkkal egészen elborított koporsó mellett kettős díszörség állott sorfalat. És azonkívül még egy külön kocsit vitte a többi kocsiorot. A gyászkocsi után haladt az elhunytnak a rettenetes csapástól egészen megtört neje Herrmann Melanie, kis fia Tibor, azután a testvérek, rokonok: Herr-

mann Emil, Remenyik Imre, Gorove Arpádné, Herrmann Miksa. A Szalontay család Tótpelsőcéről. Majd a különböző testületek, egyesületekküldöttségei jöttek. Így a salgótarjáni kőszénbánya r. t. részéről ifj. dr. Chorin Ferenc ügyvéd, Görög és Dersenyi igazgatók Budapestről, Hoffmann R. főgondnok Pálfalváról; Gyurják mérnök, Fronza V. títkárs és Lieskó furómaster Privigyéről. Pauer Gyula bányamérnök Mátranovákraól, Wagner Rezső Inaszórol, Amon gyógyszerész Handlováról. A gróf Pálffy uradalom részéről báró Starenfeld intéző. Ezután jött a főiskola tanárkara Fodor prorektor vezetésével, a kamaraház stb. A megboldogult családját annyi szál köti Selmec társadalmi és közéletéhez, s a borzalmas esemény oly mértékben keltette fel a részvétet, hogy senki sem akart elmaradni a kegyelet utolsó tényének lerovásától. Ezért a gyászkiisérlet az egész utvonalon végig a résztvevő közönség százainak sorfala között vonult az ág. ev. temetőbe. A nyitott sírnál a református főiskolai hallgatók gyászéneke után *Händel* Vilmos esperes tartott belsőséggel teljes imát, majd ifj. dr. *Chorin* Ferenc mondott könnyekre indító beszédet. Azután felhangzott a bus kálvinista ének: Nincs már szívem félelmére — Nézni sírom fenekére . . . És a sirba eresztett koporsóra hullottak az első göröngyök. Lassan-lassan aztán a sirhant lágyan befödte a hamvakat s a gyászoló lelkükben a temetési ének utolsó sorával, hogy . . . nem halunk meg örökre, szét oszlottak.

H I R E K.

— **Házasság.** *Zivuska* Jenő író és tanár, ki a főiskolai körnek büszkesége és elnöke volt, a héten vezette oltárhoz Besztercebányán *Klamarik* Maját, néhai *Klamarik* János államtitkár leányát.

— **Hány szabadságharcos él még?** Halnak, halnak, egyre halnak a magyar szabadság legendás hősei. Az országos honvéd egyesület kimutatása ez idő szerint 7428 nyugdíjas honvéd él még, akik összesen 232.912 korona évi nyugdíjat élveznek. Az öreg honvédeknek legutóbb tartott országos gyűlése kérvénnyel fordult az országgyűléshez az iránt, hogy az 1848-49-iki honvédek érdemeit iktassa törvénybe s ezzel a szerény anyagi támogatáson felül a törvényhozás hivatalos elismerését is megérjék szabadságharcunk világra szóló híres névtelen katonái.

— **Esküvő.** Nagy érdeklődés mellett folyt le vasárnap *Singer* Miksa kereskedő leányának *Gizellának* az esküvője *Kornhauser* Samu rozsnói fűszer és termény nagykereskedővel. A polgári esketést *Lindmayer* János végezte, míg az egyházi szertartásnál Dr. *Weiskopf* rozsnói főrabbi szerepelt. Este a Vigadóban kedélyes lakoma volt, ahol vidám hangulatot keltett az anyakönyvvezető és a főrabbi kölcsönös pohárköszöntője. Másnap azután az új pár a Tátrába utazott.

— **A magyar cimer védelme.** A nagy nyugati államok nemzetük jelvényeit, államhatalmuk szimbolumait a legfőbb tisztelettel becsülik meg. A francia trico-

Persze az egész országban híre jutott, hogy mily mesésen széppé tettek X. városban egy kötött kabátot az anyai könyvek és a kereskedő számítása csakhamar bevált; a fővárosból odautazott hozzá egy grófné és kétezernyolcszáz koronáért megvásárolta a fehér kötött kabátot. Mindjárt föl is húzta magára.

Amália, így hívták a grófnét, nem tartozott a legjobb anyák közé. Nagyon is szeretett bálozni, mulatni és egyáltalában nem törődött a gyermekeivel, akiket teljesen a cselédek gondjaira bízott. Most azonban, alig hogy magára vette, a csillogó, fehér, kötött kabátot Amália grófnének váratlanul és hirtelen különös érzete támadt. Maga sem tudta miért: Egyszerre csak a gyermeke jutott az eszébe, s ugyanakkor — a mi életében még sohasem történt meg vele — ezer aggodalom és rettegés szállta meg az ő Klárikájáért.

— Vajjon nincs-e valami baja az édes gyermeknek?

— Vigyáz-e jól rá vajjon a nevelő?

— De, ha akármennyire vigyáz is pótolhatja-e vajjon helyettem az anyát?

S ezer aggodalmát nyomban ezernyi szemrehányás meg önvád követte:

— Istenem, miért is hanyagoltam el így eddig azt a drága gyermeket!

— Miféle könnyelmű anya is vagyok, hogy más örömökre vágytam, mint amilyeneket az anyai érzés nyújthat!

Ilyen gondolatok kergették az agyában egymást és sietve hajtattott a vasúthoz, hogy mentül hamarabb hazaérhessen a palotájába, s szívére ölelhesse a gyermekét.

Útközben azonban, minthogy igen meleg volt a kocsiban, Amália grófné levetette a kötött kabátot.

— És — különös eset — amint levetette, ugyanabban a pillanatban újra megfedkezett a gyermekéről, s ahelyett hogy Klárikájára gondolt volna, egyszerre csak ijedten kapott az aranyórájához:

— Szent Isten, mindjárt három óra és én nem lehetek ott a mai löversenyen!

Amiből — fejezte be elbeszélését a nagyszakállú törpe — én arra következtetek, kedves úr, hogy amelyik anyának nem fészkel bent a szíve mélyén a gyermekei iránt való igazi szeretet, abba ugyan még a legszentebb anyai fájdalom könnyeiből kötött kabáttal sem lehet azt a szeretetet igazán bele varázsolni.

Zsoldos László.

csen kilátás arra, hogy az élelmiszerek ára aratás után lényegesen csökkenjen. A drágaság megmarad, ha csak külföldi kedvező konjunkturák mérsékelőleg nem fognak hatni az árakra. Legsomorubb az, hogy a hus magas ára is megmarad, miután takarmány dolgában a leg-silányabb ennek a mezőgazdasági esztendőnek az eredménye.

Magyar érzés.

Nagy nemzetek sajátsága, hogy nyelvükhöz, szokásaikhoz, intézményeikhez, hagyományaikhoz határtalan fanatizmussal ragaszkodnak. Minden egyes cselekedetük, minden ténykedésük kifejezi azt a határtalan rajongást, a mellyel nemzetükhöz, nyelvükhöz való ragaszkodásukat dokumentálni akarják. Külföldön ezt az érzést sovinizmusnak nevezik. Senki azon meg nem ütődik, senki abban valami különösét, valami műveletlenséget, vagy elfogultságot nem lát; sőt éppen a hazafiság kifejezésére tekintik ezt a legalkalmasabbnak.

A nagy nemzetek soraiban, a németek, angolok, franciák, olaszok között — s talán éppen a legműveltebb nemzetnél: a franciánál — találjuk ezt az érzést a leginkább kifejlődve — és soha senkinek se fog eszébe jutni emiatt a nagy francia nemzetet barbarizmussal megvádolni.

És mit tapasztalunk itt minálunk? Nálunk, magyaroknál, akik a sorstól már amugy is fojtva vagyunk azzal, hogy teljesen idegen, poliglott nemzetektől, de még nemzetiségektől is vagyunk körülvéve, akik az évszázadok küzdelmeiben, melyekkel a kereszténység uralmát igyekeztünk megvédeni török tatár ellen, száz sebből vérezve, csak nagyon kis mértékben tarthattunk lépést a többi nemzetek szaporaságával, minálunk ha törvény útján, vagy társadalmi téren a magyarság, a magyar érzés védelmére kelünk, azonnal a barbarizmus, a műveletlenség vádjával sujtatunk, — csu-

pán csak azért, mert fejlődésünkre, továbblételünkre veszélyes áramlatoktól akarjuk megvédeni szépségében páratlan, de szegényen egyedülálló nyelvünket s ezzel nemzeti sajátosságainkat.

Szinte szégyen kimondani: Magyarországon a sovinizmus tilos. Németországban, ahol ötvennégy millió egységes német nyelvű állampolgár áll ott a nemzeti nyelv és kultúra érdekei mellett, ott úgy van és meg volt engedve, hogy Elzász-Lotharingiában, melyet a franciáktól hódított el s melynek lakói tisztán francia nyelvűek, — hogy Porosz-Lengyelországban, melynek lakói tisztán lengyel ajku állampolgárok, a kötelező németnyelvű oktatás ellen egy szó, egy ellenvetés ne emelkedjék.

Minálunk, a magyar nemzet földjén, azon a területen, amelyet őseink vérök hullatásával szereztek s évszázadokon át védelmezték török, tatár, német ellen, annyira visszatetsző a másutt uralkodó sovinizmus, hogy a világsajtó nyomban a nemzetiségek pártjára áll, amint a magyar államnyelv szent jogait érvényesíteni kívánjuk. Azoknak a nemzetiségeknek pártjára áll a megtévesztett világsajtó, amelyet részben titokban csempészték magukat a magyar nemzet által oltalmazott területre, részben az uralkodók különös jóvoltából nyertek otthont, polgárságot, jólétet országunkban.

Pedig a történelem tanít arra, hogy csupán az a nemzet, az az ország képes megküzdeni úgy politikailag, mint gazdaságilag többi versenytársaival, a melynél az egységes nyelv mellett az egységes nemzeti akarat érvényesül. A poliglott országok sorsa az elmulás, beolvadás, megsemmisülés.

Ezért hirdetjük s tanusítanunk kell minden rendelkezésre álló eszközével a nemzet erejének és hatalmának azt, hogy a magyar hazafias érzés — a magyar sovinizmus terjesztése minden magyar állampolgárnak első és legszentebb kötelessége.

És itt, ebben az országban még a különböző más anyanyelvűeknek is teljesen egyetértő testvérünknek kell lennie; s nem szabad megtörnünk ezen érzelmi egység ellen törekedőket abban az országban, amely a magyar nemzeté, mert mi szereztük, mi tartjuk fenn s védelmezzük ezer veszély ellen.

Nincs szükségünk és okunk tehát arra, hogy kiméljük, — ha ugyan kimélet az, amiből rájuk is kár háramlik — az idegen ajkuak nemzet ellenes törekvéseit, érzéseit. Magyar tanítás, oktatás, magyar nyelv mindenütt, a hova a magyar állam hatalma kiterjed. Az erős nemzeti érzést bele kell oltanunk ifjúságunk szívébe, hogy az ottan kiirthatatlanul gyökeret verjen. Elüzni, elkergetni mindenkit és mindent, aki és ami ennek a törekvésnek ellent mer szegülni.

A szocializmus leghatalmasabb fegyvere ma már a bojkot. Bojkottal kell kivégezni nekünk is mindent, ami a magyarság, a magyar érzés ellensége.

Ha a nagy nemzeteknél a sovinizmus erény, mely dicséretet, méltányolást érdemel, az nálunk magyaroknál se lehet bűn, se barbárság, sem semmi egyéb, amikkel ellenségeink és rosszakaróink, hogy megfélemlítsenek, megrágalmazni szoktak.

Magyar érzésünkkel ne vonuljunk szegyenkezve félre, hanem igenis tüntessünk velük mindig, minden alkalommal, amikor csak módunkban van, hogy hasznára lehessünk velük a magyarságnak, hazánk-nak.

Remenyik Károly temetése.

Az egész város szíve ott volt a szomorú bevonuláson. *Remenyik* Károly érkezett. A kedves halott.

Talán senki sem tudja úgy átgondolni iszonyu tragédiáját, mint a bányász ember. A hitves észbontóbb gyászt érezhet, a gyermek szörnyűbb veszteség alatt állhat ön-

játszogatott előtte toldott-foldott kócbubájával, az alacsony faszámolyon.

Ez az aranyhajú gyermek volt az özvegynek minden öröme. Anyai szívének egész rajongásával csüngött rajta, aggódó reménykedéssel leste úgyszólván napról-napra, miként fejlődik, gyarapszik, nő szemlátomást a csöpp teremtés.

A jó Isten azonban úgy látszik, némelykor megfejtkezik az ő bányáiról, és egy-egy pillanatra leveszi róluk oltalmazó kezét. És a gonosz, amely mindig körülötünk ólálkodik, és éppen csak ezekre az őrizetlen pillanatokra vár, ilyenkor ujjongva csap le, mint a saskeselyű az elhagyatott bányára, hogy magával ragadja a szerencsétlenségbe, vagy ami talán nem is a legborzalmasabb, a megsemmisülésbe.

Szegény kis Márta túlságosan gyermek volt ahoz, hogy vigyázhatott volna magára; édes anyjának pedig éppen akkor a városba volt dolga a kereskedő üzletében, s így történhetett meg az ő távollétében, az a szerencsétlenség, hogy a csöpp kis Márta gyöngye vállacsájáról a jó Isten levette egy pillanatra a kezét, s a gyermek könnyű ruháscskája ebben az óvatlan pil-

lanatban meggyuladt egy gyufás skatulyától, amellyel az ártatlan apróság játszadozott, s amelyet a mindig leleselkedő Gonosz épp akkor lánggra lobbantott.

A kis Márta a tűz láttára rémült sirásal futkosni kezdett a szobában:

— Mama! Mama!

A mama azonban nem volt sehol. A szobában nem volt senki sem. A futkosással csapott légáramlatban pedig a ruhácska még nagyobb tüzet fogott, s mire az anyja félóra multán hazaérkezett szegény kis Márta már ott feküdt összeégve holtan a küszöbön . . .

. . . Szép temetés volt. Hét angyal vitte a koporsót fel a menyországba; hatan emelték, a hetedik pedig fölötte szállott, fel a magasba, túl a fellegeken. Hanem az özvegyasszonynak ettől a naptól fogva különös, csillogó gyöngyszemek peregtek le az arcán, a szeméből. Csillogó, sós ízű, gyöngyszemek, amelyek ráhullottak a munkájára, amit kötögetett, és csodálatos, ragyogó fátyolként rakódtak le reá. És ettől az ezüstös fényben sziporkázó mesebeli fátyoltól a fehér, kötött kabát, amelyen a gyászbaborult anya akkoriban dolgozott,

olyan gyönyörű ruhadarabbá varázslódott, hogy a kereskedő, amikor Márta elvitte neki a kabátot, ámulatában összecsapta a kezét:

— Jó asszony, miből kötötte maga ezt a kabátot?

— A könnyeimből, — felelte lehorgasztott fővel Márta és zokogva tette zsebébe a néhány koronát, amit a kereskedőtől kapott a munkájáért.

A csillogó fehér kötött kabátot — mivel éppen ősz volt — mindjárt kitétték a kirakatba. Természetesen igen sok bámulója akadt, és mindenki — már tudniillik az asszonyok közül — meg akarta venni a csodálatos ruhadarabot. A kereskedő azonban oly nagyra szabta a kabát árát, hogy még azok sem vehették meg, akik — már csupán hiúságból is — tízszeres, sőt húszszoros pénzt ígértek érte. Nem; a kereskedő merész üzleti okoskodással százszorosára emelte fel a kabát árát, vagyis huszonnyolc korona helyett kétezernyolcszáz koronára. Uramfia, ennyi tengerpénzt a szerény vidéki városban még úri dáma sem mert volna kiadni egy kötött kabátért.

tudatlanul is, de az analóg önbíráskodás veszedelmének gondolata már egészen a bányász emberé. A szív, a meghökkenő ész egyaránt keresi az igazságot, honnan az ilyen rettentő vég kikövetkezhett. Nem találja. Megnyugtathatatlan felháborodásában azon kételkedik, elég-e, ha bosszuért az egékbe kiált . . . Hagyjuk csak. A veszteség, mely felett a gyászolókkal egyformán vérző szívvel siránkozunk, minden oldalról megvilágítva mérhetetlen. Bejuttatott bennünket a lehetetlenségek határai közé, ahol éppen az a kínos, hogy hiába akarjuk pótolni, — nem lehet.

A poklok felvonulása el fog következni, mert kapui erőt vesznek lassankint a gyilkos cinizmusán. S ha ennek a jajgatása egyszer elkezdődött, akkor fájni fog neki az a lövés. Fájni fog enyhíthetetlenül s benne lesz kinjaiban az az ezerkaru fájdalom is, mely mindnyájunk szívét szorongatja, s melynek oka Remenyik Károly siralmas elmulása volt.

A föld is fog igazságot szolgáltatni, de enyhülést csak az idő, a hit s az a remény ad, hogy Remenyik Károly munkásságának gyermeke karjai meghozzák a folytatását.

Tudósítónk ezt írja:

Elszorul a szívünk, könnybe lábad a szemünk, mikor arra a rettenetes hírre gondolunk, melyet a magyar sajtó is közölt s melyről e helyütt megemlékezni a legszomorubb hírlapírói kötelesség számunkra, amit valaha teljesítettünk. De teljesíteni kell, mert a megrendítő eset nemcsak egy általánosan tisztelt uri családot ért, nemcsak a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulatot borította mérhetlen gyászba, de a város egész közönségét, minden lakóját kivétel nélkül mélységes, igaz részvétellel töltötte el. *Remenyik Károlyt* a salgótarjáni kőszénbánya r. t. bányagazgató helyettesét, Herrmann Emil főbányatanácsos vejét

a nyitrai megyei Handlován egy elvetemült munkás *Kracun* János meglötte. Szinte megdöbbenünk a hírre, hogy egy munkás, aki pedig iskolában művelődött, ily könnyen átlépett a társadalom erős hálójának „erkölesi“ nevű kockáján és minden különösebb lelkifurdalás nélkül bele tudta illeszteni mindennapi tetteinek keretébe a gyilkolást. Hát a társadalmi kényszer, emberi tekintet, a következmények megfontolása még halvány sejtelen gyanánt sem furakodott elhatárolása és tette közé? Ugy látszik, hogy nem! Legalább is *Kracun* Jánosnál az agynak azon részén, melyek az erkölesi megfontolásokat végzik már kezdettől fogva elvesztették termőképességüket a jót illetőleg, helyükön nulla maradt, az az funkciójuk sohasem idézhető elő. Egy semleges darab volt tehát az agy, melyről gazdája nem is tudott talán. És mivel erről a nullaktól tündöklő helyről ugyancsak nulla összekötők voltak az egyéb részeivel is, ezért minden erkölesi tartalmu benyomás üres helyre talált. Így történhetett meg csupán a végzetes dolog, mely oly mély gyászba borított egy özvegyet és árvát, akik zokogva vettek körül egy holttestet.

* * *

Szombaton délután vitték ki az örök nyugalom helyére Remenyik Károlyt. A temetésen ott volt az egész város. Az Erzsébet teret, honnan a menet elindult teljesen ellepte a gyászoló közönség fekete ruhás serege. Kivonult a bányászzenekar, égő kahanycékkal száz bányamunkás, fekete zászló alatt a főiskolai ifjuság. A koszorúkkal egészen elborított koporsó mellett kettős diszörtség állott sorfalat. És azonkívül még egy külön kocsi vitte a többi kocsizót. A gyászkocsi után haladt az elhunytnak a rettenetes csapástól egészen megtört neje Herrmann Melanie, kis fia Tibor, azután a testvérek, rokonok: Herr-

mann Emil, Remenyik Imre, Gorove Árpádné, Herrmann Miksa. A Szalontay család Tótpelsőcéről. Majd a különböző testületek, egyesületek küldöttségei jöttek. Így a salgótarjáni kőszénbánya r. t. részéről ifj. dr. Chorin Ferenc ügyvéd, Görög és Dersényi igazgatók Budapestről; Hoffmann R. főgondnok Pálfalváról; Gyurják mérnök, Fronza V. titkár és Lieskó főmérnök Mátranovákról; Pauer Gyula bányamérnök Mátranovákról; Wagner Rezső Inaszórol; Amon gyógyszerész Handlováról. A gróf Pálffy uradalom részéről báró Starenfeld intéző. Ezután jött a főiskola tanárkara Fodor prorektor vezetésével, a kamaraház stb. A megboldogult családját annyi szál köti Selmec társadalmi és közéletéhez, s a borzalmas esemény oly mértékben keltette fel a részvétet, hogy senki sem akart elmaradni a kegyelet utolsó tényének lerovásától. Ezért a gyászkiéret az egész utvonalon végig a résztvevő közönség százainak sorfala között vonult az ág. ev. temetőbe. A nyitott sírnál a református főiskolai hallgatók gyászéneke után *Händel* Vilmos esperes tartott belsőséggel teljes imát, majd ifj. dr. *Chorin* Ferenc mondott könnyekre indító beszédet. Azután felhangzott a bus kálvinista ének: Nincs már szívem félelmére — Nézni sírom fenekére . . . És a sírba eresztett koporsóra hullottak az első göröngyök. Lassan-lassan aztán a sírhant lágyan befödte a hamvakat s a gyászoló lelkükben a temetési ének utolsó sorával, hogy . . . nem halunk meg örökre, szét oszlottak.

H I R E K.

— **Házasság.** *Zivuska* Jenő író és tanár, ki a főiskolai körnek büszkesége és elnöke volt, a héten vezette oltárhoz Besztercebányán *Klamarik* Maját, néhai *Klamarik* János államtitkár leányát.

— **Hány szabadságharcos él még?** Halnak, halnak, egyre halnak a magyar szabadság legendás hősei. Az országos honvéd egyesület kimutatása ez idő szerint 7428 nyugdíjas honvéd él még, akik összesen 232.912 korona évi nyugdíjat élveznek. Az öreg honvédeknek legutóbb tartott országos gyűlése kérvénnyel fordult az országgyűléshez az iránt, hogy az 1848–49-iki honvédek érdemeit iktassa törvénybe s ezzel a szerény anyagi támogatáson felül a törvényhozás hivatalos elismerését is megérjék szabadságharcunk világra szóló híres névtelen katonái.

— **Esküvő.** Nagy érdeklődés mellett folyt le vasárnap *Singer* Miksa kereskedő leányának *Gizellának* az esküvője *Kornhauser* Samu rozsnói fűszer és termény nagykereskedővel. A polgári esketést *Lindmayer* János végezte, míg az egyházi szertartásnál Dr. *Weiskopf* rozsnói főrabbi szerepelt. Este a Vigadóban kedélyes lakoma volt, ahol vidám hangulatot keltett az anyakönyvvezető és a főrabbi kölcsönös pohárköszöntője. Másnap azután az új pár a Tátrába utazott.

— **A magyar cimer védelme.** A nagy nyugati államok nemzetük jelvényeit, államhatalmuk szimbólumait legfőbb tisztelettel becsülik meg. A francia trico-

Persze az egész országban híre jutott, hogy mily mesésen széppé tettek X. városban egy kötött kabátot az anyai könnyek és a kereskedő számitása csakhamar bevált; a fővárosból odautazott hozzá egy grófné és kétezernyolcszáz koronáért megvásárolta a fehér kötött kabátot. Mindjárt föl is húzta magára.

Amália, így hívták a grófnét, nem tartozott a legjobb anyák közé. Nagyon is szeretett bálozni, mulatni és egyáltalában nem törődött a gyermekeivel, akiket teljesen a cselédek gondjaira bízott. Most azonban, alig hogy magára vette, a csillogó, fehér, kötött kabátot Amália grófnének váratlanul és hirtelen különös érzete támadt. Maga sem tudta miért: Egyszerre csak a gyermeke jutott az eszébe, s ugyanakkor — a mi életében még sohasem történt meg vele — ezer aggodalom és rette-gés szállta meg az ő Klárikájáért.

— Vajjon nincs-e valami baja az édes gyermeknek?

— Vigyáz-e jól rá vajjon a nevelőnő?

— De, ha akármennyire vigyáz is pótolhatja-e vajjon helyettem az anyát?

S ezer aggodalmát nyomban ezernyi szemrehányás meg önvád követte:

— Istenem, miért is hanyagoltam el így eddig azt a drága gyermeket!

— Miféle könnyelmű anya is vagyok, hogy más örömekre vágytam, mint amilyeneket az anyai érzés nyújthat!

Ilyen gondolatok kergették az agyában egymást és sietve hajtattott a vasúthoz, hogy mentül hamarabb hazaérhessen a pálotájába, s szívére ölelhesse a gyermekét.

Utközben azonban, minthogy igen meleg volt a kocsiban, Amália grófné levetette a kötött kabátot.

— És — különös eset — amint levetette, ugyanabban a pillanatban újra megfedkezett a gyermekéről, s ahelyett hogy Klárikájára gondolt volna, egyszerre csak ijedten kapott az aranyórájához:

— Szent Isten, mindjárt három óra és én nem lehetek ott a mai löversenyen!

Amiből — fejezte be elbeszélését a nagyszakállú törpe — én arra következtetek, kedves úr, hogy amelyik anyának nem fészkel bent a szíve mélyén a gyermekei iránt való igazi szeretet, abba ugyan még a legszentebb anyai fájdalom könnyeiből kötött kabáttal sem lehet azt a szeretetet igazán bele varázsolni.

Zsoldos László.

lort vagy az Egyesült államok büszke csillogos lobogóját az uralkodók tiszteleténél nagyobb tisztelet övezi s maga a nép őrzi a nemzeti jelvények tiszteletének hagyományát. Amerikában az amerikai lobogót semmiféle cégér alatt profanálni nem szabad. Bezzeg Magyarországon az utóbbi időben a magyar címerrel és a nemzeti lobogóval is izléstelen üzleti visszaélések történtek. A belügyminiszter e sértő és izléstelen címer és zászló használat ellen most rendeletet adott ki, mely szerint a magyar korona országainak egyesített, vagy az ország külön címerének elferdített alakban, továbbá a címereknek vagy a nemzeti lobogónak az állam méltóságát sértő módon való használatát, illetve alkalmazását kihágásnak minősíti, melynek elkövetője 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

— **Az őszi hadgyakorlatok.** Az idei magyarországi hadgyakorlatok szeptember 14-én kezdődnek és szeptember 18-án érnek véget. Az idei hadgyakorlatok az összevont csapatok tömegét illetően tíz gyalog és két lovas csapathadosztály, körülbelül 130 zászlóaljjal, 30 lovasszázaddal stb. jóval tulszámnyalják az előző évi manővereket. A csapatok látszáma kerek 100.000 főből fog állani, amennyiben a hadgyakorlat színhelyének területi viszonyai megengedik, az idén nagyobb lovas hadtestek is akcióba lépnek. A hadsereg parancsnoki tisztet Albori báró tábornagy és Fiedler tábornagy csapatfőfelügyelők fogják ellátni. Két hadsereget alakítanak és mindkettőhöz két hadtest, négy-öt hadosztállyal fog tartozni.

— **Polgármester tüzoltó.** A polgármester belépett a tüzoltóegyletbe működő tagként. Dicséretes ténykedés, de még szebb lenne, ha közlegény maradna végig. Nekünk agályaink vannak. Azt hisszük, hogy nem annyira a tüzoltás, mint inkább az uniformis vonza és a népszerűség hajhászása, amelyet adott pillanatokban értékre lehet váltani. Ne fogadjon el sarszit sohasem, tanuljon meg engedelmessé válni, hogy aztán parancsolni tudjon, akkor népszerű lesz és — haladhat.

— **Telefonbajok.** A most divó telefonnak óriási hátránya, hogy a beszélő kagylók a betegség terjesztői, mert beszélgetés közben a bacillusok ezrei rakodnak a kagylóra, melyeket aztán a később beszélgetők magukba lehelnek anélkül, hogy erről sejtelmük is volna. Ez irányban a megejtett kísérletek bizonyították be a feltevést. A kagylókon összegyűlt piszokkal állatokat ojtottak be és azok 3--4 hét alatt elpusztultak. Újabb találmány a baj megelőzésére nincsen s ezért külföldön a kagylók gyakori lemosásához folyamodnak. Jó lesz nálunk is minden telefonhoz egy dézsa szappanos vizet rakni.

— **Kávéházi élet.** Az új végrehajtási törvénynek a kávéházban voltak első furcsa nyilvánulásai, melyeket a kölcsön kihasználása körüli erőszakoskodás támasztott. X. Adjon 4 koronát kölcsön. Y. Nagyön sajnálom, de nincs. X. Ha nem ad pofon ütöm. Y. savanyu ábrázattal leszámítol. Másnap ugyanez a jelenet követke-

zett azzal a különbséggel, hogy X. nem adott pénzt és Y. tényleg pofonvágta. A hitelügylet a járásbírósnál lesz végleg lebonyolítva, ahol Y. zsarolás és becsületsértés miatt feljelentette X-et. Azt beszél-lik jogász körökben, hogy Y. jár rosszból, mert 1. a 4 koronát soha viszont nem látja, 2. pofont kapot, 3. perköltséget fizet.

— **Sulyos baleset.** Remen Tamás és Kruslicz János szt.-antali lakosok között e hó elején erősebb nézeteltérés merült fel. Kruslicz János a sommás eljárásnak volt nagy barátja s ebben van a tragikum. A kaszanyéllal döntötte el a jogi vitát. Minthogy Remen egy kissé kiméletlenül ütötte főbe, az meghalt. Kruslicz ezek szerint kénytelen lesz összel a selmecbányai esküdtek igazságszeretét tapasztalni.

— **Együtt a halálba.** Ki ne tudná, hogy az élet koronája a szerelem? De sajnos, az évek mind jobban eltörlik a szív kultuszát. Épen ezért mélyen megrendítő, hogy ha szerető szívek, mivel szüleik el- lenzik egybekelésüket, a remény hitegető karjai közül a kétségbeesés vas markába dobják magukat s szerelmük féltelensége ilyenkor már csak egy közös vágyban találkozik, ez: a halál. Így volt ez azon reményvesztett párnál is, mely az elmúlt napokban egyik helybeli gyógyszerárunkba állított be s ott egy receptet elkészítését kérte. Mikor a szerető nagy mennyiségű mérget megkapták s így céljuk a megvalósulás határszélén állott, kimentek a Leányvár alá, hogy ott várják be, míg az éj fekete köntösébe meglátogatja a földet s balzsamával behinti a reményhagyott szívek sebeit. Szelid, nyugalmas éj terült el néma csenddel az egész táj felett, melyet csak egy újvári tűzör bánatos klarinétózása zavart... Feljött a holdvilág! halvány sugarai a sűrű lombokon játszottak a gyenge széllel... Érzékeny bucsút vesz egymástól a két szerető szív s mélyen egymás szemébe nézve úgy a nő, mint a férfi a gyógyszerész gyakornok szivességéből bevesznek ostyába csavargatva egy kávé kanálnyi — purgót s azután egymást átölelve várták azt a bizonyos csontvázat a kaszával. De a csontváz csak nem jött, ellenben — mindkettőjüknek haza kellett sietni. Azóta pedig vígan csiripelik a verebek az eresz alól, hogy a felkelő nap a múlt héten két megmentett terem- tésre öntötte alá arany sugarait.

— **A selmeci szabók és az új végrehajtási novella.** Az új végrehajtási törvény, a mely alapján véve egészségesebb, tisztultabb hitelviszonyokat fog teremteni, egyelőre nagy rázkódtatásokat okoz mindazoknak a hitelezőknek a körében, akik ez ideig a legmesszebb menő hitelt nyújtották többnyire bizonytalan fedezet ellenében. Első sorban a szabók látják veszélyeztetve ezekre menő kintlévőségeiket, mert kétségtelen, hogy a szabókkal szemben, akik ez ideig kénytelenek voltak kevés garanciával szemben is a legmesszebb menő hitelt nyújtani, a legtöbb visszaélés történhetik. A szabókontó már előítéletszerűen uri adósság s a legkönnyelműbb és legellenőrizetlenebb hitelt, egész a közelmúlt időkig éppen maguk a

szabó cégek nyújtották, aminek az lett a következménye, hogy ma a szabó cégeknek ezekre menő kintlévőségük van, s ezek az összegek az új végrehajtási törvény értelmében még azt a kevés fedezetet, behajthatósági alapot is elveszítik, a mely ez ideig mégis kötelességük teljesítésére szorította az uri adóssokat. Érthető tehát, hogy az amugy is nehéz üzleti viszonyokkal küzdő szabó iparosok a fenyegető veszteségek előtt sürgős akcióba lépnek a saját existenciájuk védelmére. A jövőre nézve kétségtelenül a szabókra nézve is egészségesebb viszonyokat fog szülni az új törvény, amennyiben kevesebb, de biztosabb hitelt fognak nyújtani. Most azonban kétségtelenül védekezniük kell a fenyegető veszteséggel szemben. Évégből a selmeci szabó cég tulajdonosok — úgy értesültünk — bizalmas értekezletet fognak tartani, amelyen megfontolás tárgyává teszik a rájuk nézve fenyegető veszedelmet. Kifejezésre juttatják, hogy elismerik a törvény egészséges szellemét s a jövőre nézve a legnagyobb óvatosságot határozzák el, hogy kiknek és milyen arányú hitelt nyujtsanak. El fogják határozni egyszersmind azt is, hogy amennyiben az új törvény csak egy évi határidőt enged a régi követelések behajtására, veszélyeztetett követeléseiket egyöntetűen, rövid időn belül behajtani iparkodnak. Ez a határozat, amennyiben érzékenyen fogja érinteni a szabó hitelből ruházódó urakat, a nagy üzleti válságok előtt álló iparosok szempontjából helytelennek nem mondható.

— **Vak tűzilárma.** Hétfőn nagy ijedség támadt a főutca közönségében, az újvárról tűzet jeleztek a Krausz-féle házban. A tüzoltók a legnagyobb serénységgel rohantak elő, de ezer szerencse, a tűzilárma nem bizonyult alaposnak, mert csak kisebb kéménytűz volt. Ez alkalomból felhívjuk a rendőrség figyelmét a tűzrendészeti szabályok betartásának szigorú ellenőrzésére, mert hír szerint egynémely ház padlása valóságos lomtár és tűzfészek. A szárazság óriási és az elővigyázat nem árt, mert azt mondják, hogy a főutca központi része tűz esetén óriási veszedelmeknek lehet színhelye.

— **Vasárnap délután** a „Reményhez“ címzett felsőgyógyásztár lesz nyitva s áll a közönség rendelkezésére.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Zabka Adolf selmecbányai vonatfékezőt Garamberzencén a vasuti kocsik kapcsolásának megkísérlése alkalmával az ütközők kabátjánál fogva elkapták s ekkor egyensúlyát veszítve a mozgó kocsik kerekei alá került, melyek bal lábát a felső comb tájékán levágták. A sulyosan sebesült vasutit, aki hősiességgel viselte szolgálata teljesítése alkalmával ért sebesülését Selmece hozták és a bányakórházba vitték, ahol amputálták. E sorok írásakor állapota felette sulyos és felépüléséhez kevés a remény. Az eset július 14-én délelőtt fél tizenkettőkor történt. A sebesült 28 éves, nőtlen, anyját és nővéreit tartja el. Végleges kinevezését januárban kapta meg. Nagyön megbízható és szorgalmas alkalmazottja volt a mávnak. Társai és felettesei egyaránt erősen sajnálják.

— **A juliusi időjárás.** Azok számára, akik a juliust otthon töltik el és lehuzott redőnyök mögött nyaralnak, kedves boldog lenyugtató hirt tartogat Meteor, az idők prófétája. Ez a hír azonban ép oly örömmel szolgálhat ama boldog kiválasztottaknak, akik a Lidón, Abbáziában, Siófokon, Tatrafüreden, vagy legalább is a közkedvelt Vihnye vagy Szklenó fürdőben nyaralnak. Julius igen mérsékelt hőmérsékű lesz, mondja Meteor. Sőt nagyobb részében a csapadékos jelleg a tulnyomó. A hónap utolján újra esős és hűvös az időjárás. Így tehát az egész hónap csupa esőből állana. De nem kell megijedni. A nagy véletlen, a kirándulók és nyári szerelmesek Istene gondoskodott előrelátóan, hogy ez ne történhessék. Erős napkitörések lesznek sűrűn és ezek mérsékelni fogják a légkör esés kedvét. Mérsékelni fogják egész hónapra keresztül. Amely körülmény okul és módul szolgálhat arra, hogy akik nem mentek nyaralni, augusztus elején is bizó reménységgel tekintsenek az ég, illetve a Meteor felé.

— **Megfordítják az idő kerekét.** A bibliai Józsuáról tudjuk, hogy erős hitével megállította a napot. Erre vállalkozott most egy angol képviselő is, aki indítványt nyújtott be az alsóházhoz, hogy tavasztól őszig a napot hosszabbítsák meg olyanformán, hogy tavasz kezdetén az órát igazítsák hátra bizonyos idővel, ősszel pedig ugyanannyival vigyék előre. Az indítványozó azt állítja, hogy ilyenformán óriási munkamennyiséggel szaporodnék a nemzeti vagyon. Az alsóház egy része tréfának vette a dolgot, de igen sokan nagyon üdvösnek tartották az idő illetlen való korrigálását és bizottságot küldöttek ki a kérdés tanulmányozására. A bizottság a kereskedelmi kamarák, vasúti hivatalok és egyéb szakközégek meghallgatása után azt a javaslatot terjesztette a parlament elé, hogy minden évben április harmadikán éjjel két és három óra között az órák mutatóját fél órával vissza kell vinni s a kalendáriumból ilyenformán ellopott időt szeptember harmadik vasárnapjának éjjelén vissza kell esenni. Ugy lehet, sőt valószínű, hogy a javaslatból rövid idő alatt törvény lesz, de a dicsőség még sem Pearce Róbert angol képviselő lesz. Az időnek ilyen módon való reformját réges-régen kitalálták a magyar papushősök, akik a megengedettnél több időt töltenek a korcsmában, vagy a kávéházban, s ahányszor éjféltután vetődnek haza, azt felelik a szigorú hitves érdeklődésére: — Öt percel mult féltizenegy, drágám . . .

— **Az elnemt viharágyúk.** A jó öreg viharágyúk korszakának immár vége. A sötét fellegek jövetelének láttára nem fog már többé összegyülni a falu népe, hogy a viharágyú elsütögetésével elriassza az égen alkalmatlankodó foltokat. A dolognak az a magyarázata, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter az ágyúzás céltalanságára való tekintettel visszavonta azt a korábbi miniszteri rendeletet, mely a viharágyúzás céljaira kedvezményes lőport biztosított a gazdáknak.

— **A Kriegerer féle tokaji China vasbor** vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására a legkitünőbb készit-

mény. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg 3 kor. 20 fillér. Postán küldi Korona gyógyszertár, Budapest, Kálvintér.

— **A végrehajtási törvény.** A lejárt követelésekre nézve az új törvény átmeneti időt állapít meg. Az, aki követelését a törvény szentesítésétől számított 30 nap alatt bejelenti az illetékes járásbírósnál és egy éven belül kéri a végrehajtást valamint az is, aki bejelentés helyett mindjárt perel és ugyancsak egy év alatt kéri végrehajtást, még a régi törvény szerint exequálhat.

Apróságok.

Takácsok.

Szobámnak két lakója van,
Egy barna pók, meg jó magam.
Békén mint két barát, rokon,
Élünk a szűk határokon.

Osztályrészünk ki van jelölve.
Övé a zug, enyém a zsölle.
S ki-ki helyén szó, fonogat,
Ő pókhálót, én álmokat.

Közöttünk ez közös vonás,
Csupán a munka célja más.
Hálóval fog ő bogárt.
Én álmaimmal ideált.

De ah, mi sokszor tönkre megy
Az álom és háló-remek!
Emezt gonosz kéz dulja szét,
Azt a való, köznapit lét.

Ilyekor bus a két takács,
Míg elfelejtve a csapás.
Aztán tovább szó, fonogat.
Uj álmot és új álmokat.

Kufcsár Ferenc.

HIRDETÉSEK.

265. 1908. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a selmecebányai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 144/1. sz. végzése folytán Heinecz Hugó selmecebányai ügyvéd által képviselt „Selmeczi takarékpénztár“ felperes részére Ivanics Györgyné, Ivanics Szliacska Anna és Ivanics János selmecebányai alperesek ellen 3200 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán II. és III. r. alperesektől lefoglalt és 1000 kor.-ra becsült szarvasmarha a selmecebányai kir. bíróság

1908. V. 144/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korább vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, II. és III. r. alperesek lakásán Selmecebányán Szeleshegyi majoron leendő megtartására határidőül **1908. évi július hó 20-ik napján d. e. 10 órája** kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt 3 drb. ökor s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Selmecebányán, 1908. évi július hó 8. napján.

Budák György
kir. bir. végrehajtó.

107 1—1.

AZ „ÜSTÖKÖS”

a legjobb magyar viczlap.

Hetenkint 20 oldal, színes képek.

Előfizetés: félévre (jul. dec.)
6 kor., negyedévre (jul. okt.)

3 kor.

*A ki félévi előfizetést most be-
küldi ingyen kapja az 1907.
évi teljes bekötött évfolyamot.
(700 oldal vicc kép, stb).*

Utaltványcim: Üstökös, Budapest V. Szabadságtér 11.

SZLIÁCS vasuti állomás

Zólyomvármegye — Felsőmagyarország — legelsőrendű női fürdője. A continens egyedüli természetes vasas hőforrása. Az idény május 15-től szeptember 30-ig tart. A saját kezelés alatt álló **Radvánszky** féle épületek házcsoportjában 2 legmodernebbül berendezett 120 lakószobát magában foglaló szálloda, melyek közül a „BRISTOL“ 1902-ben teljesen ujonnan lett felépítve: (egy családi villa, egy étterem.) E házban lakik dr. Grünwald kir. tanácsos orvos is. Ugy az elő-, mint az utóidény alatt 40% árkedvezmény. Lakásmegrendeléseket és mindennemű tudakozódásokat azonnal elintézi a Radvánszky házak gondnoka.

BERNÁTH BÉLA
SZLIÁCS.

1033. 8—1.

AZ UJSÁG

politikai napilap.

Felelős szerkesztő: *Gajári Ödön.*
Társzerkesztő: *dr. Ágai Béla.*

Főmunkatársak:

Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kosza Andor, Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 kor.,
40 fill., negyedévre 7 kor.,
félévre 14 kor., egész évre 28 K.
„AZ UJSÁG” a DIVAT-SALON-nal együttesen előfizetve 1/4 évre 9 korona.

Czim: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest,
Rákóczi-út 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York-Palota, Erzsébet-körút 9. menetredekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre.

Az olvasóterem reggel 8-tól este 8-ig van nyitva.

OH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak
Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztilláa csak hamar meggyógyított!

Kapható Zólyomban: Stech Lajos, Besztercebánya: Burda Károly, Flittner Jenő dr. Göllner Béla. Breznóbánya: Duchon Lipót. Zólyombrezó: Fáykiss Nándor gyógytárakban.

Páratlan és csodás hatása.

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT** crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (Mittesszer) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-ÉRTÉK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszer-tárban, drogeriában és illatszertkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

980. B. Kapható Selmecebányán Margócsy János gyógyszer-tárban.

Övökodjunk utánzatoktól!

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle **TYUKSZEMHALÁL**

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csomoegye-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbeöntök, izak, szörpök, gomba-, hús- és fűszél-konzerveket, nemcsak borovicskát, — legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb fűszereket készíttetésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Csomoegye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomor- és legyógyászati a BARTA-féle fekete áfonya-gyógybort, kapható gyógyszerészeknél, 5 üveget 8 K-ért bérmentve szállít előkelőbb fűszereket készíttetésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Csomoegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Rendkívül kellemes ízű, erősítő, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszer-tárakban.

Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legbiztosabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruba áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művésztől kiválóban fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selegemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűgélék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről köldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

Doboza 2 kor.

Postai szállítást a „FEHER GALAMB” gyógyszer-tár

BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93

Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában.

Meglepő haladás! FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban és úgy, mint mindennemű hernyót, vért és levételtetést és egyéb kert- és veteményben kártékony állatokat és azokat azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védőszer eszmag és darázs ellen. Használati utasítás szerinti való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.

Veszerképviselőik Magyarországon részére:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyjroda r.-t.-nál

BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

3 nap alatt biztosan hat.

Téglája K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógytára

Budapest, Csár-utca 17.

„Toilett-érték” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-tár KISPEST, Rákóczi-utca 2.

legyen postai szállítás 3 doboz rendelendő.

PÁRIS SZÁLLODA

Szállodás: Simon 704

Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.

100 szoba 2-30 K-tól fejjébe, kluzgálmű és villanyvilágítással együtt. Fürdők, napágyak, étterem, Villamos vasúti megállóhely az Ósoron pályaudvarok és halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. SZ. 6

Elsőrendű konyha!

Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

homopatiai rendelő-intézete

Minden betegségre
származott számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmeszerű olaszanyagok és az egész világon el vannak terjedve.

Első és legnagyobb

molnárt ellen védő részu-társ.